

Malmö stad
Revisorskollegiet

SDF 25/8-09

Svar till adm avd senast 6/8-09

2009-05-19

2009-05-20

Till
Kommunstyrelsen
Utbildningsnämnden och
Samtliga Stadsdelsfullmäktige

LB 502-09/114

M. Bååth

Kopia 1. Björkqvist

"Betygsättningen."

Stadsrevisionen har granskat hur stadsdelsfullmäktige och utbildningsnämnden följer upp skolornas betygsättning.

Revisorskollegiet behandlade bifogad rapport vid sammanträdet den 19 maj och beslutade därvid:

att översända rapporten till kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och samtliga stadsdelsfullmäktige för yttrande.

Yttrandet ska vara ställt till revisorskollegiet och vara revisionskontorets expedition, tillhanda senast **fredag 2 oktober 2009**. Svaret översänds **dessutom som wordfil** via First Class till vår handläggare som är Kaj Oldrup, tfn 34 19 70.

Sten Dahlvid
Ordförande

Lennart Håkansson
Stadsrevisor

Malmö stad
Revisionskontoret

Granskningsrapport Betygsättning

Projektledare: Kaj Oldrup

Beslutad av revisorskollegiet 2009-05-19

1	SAMMANFATTNING.....	3
2	KRITIK/FÖRBÄTTRINGSOMRÅDEN	3
3	PROJEKTBESKRIVNING M M	4
	3.1 Bakgrund till revisionens granskningsprojekt	4
	3.2 Syfte och metod	4
	3.3 Frågor	5
	3.4 Resurser	5
4	ÖVERSIKT	6
	4.1 Rättsläget och övergripande beslut.....	6
	4.2 Organisatorisk inplacering.....	6
	4.3 Statistiska uppgifter.....	6
5	SKOLVERKET OM BETYGSÄTTNING	7
6	SKOLVERKETS BETYGSSTATISTIK - MALMÖ.....	9
7	UTBILDNINGSNÄMNDENS TESTER - ÅRSKURS 1 I GYMNASIET.....	11
8	LOKALA AKTIVITETER FÖR RÄTTVIS OCH LIKVÄRDIG BEDÖMNING/BETYG	12
9	HUR AGERAR STADSDELSFULLMÄKTIGE? VAD FÅR/SKA MAN GÖRA?	14
10	KÄLLOR OCH REFERENSLITTERATUR.....	15

1 Sammanfattning

I Malmö stad fanns 2008 inte mindre än 29 kommunala skolor som har satt betyg efter årskurs 9. Antalet enheter har ökat över åren. Antalet elever i avgångsklasser har legat omkring 2 900 men har under de senaste åren sjunkit till omkring 2 800.

Skolverket har tagit fram material som ska stödja lärarna i deras bedömningar och betygsättning. Skolverket har också publicerat en omfattande betygstatistik där slutbetyg jämförs med resultat på de nationella proven. I ämnena svenska och engelska är avvikelserna, såväl på nationell nivå som i Malmö, betydligt lägre än för ämnet matematik.

Den betygsstatistik som Skolverket publicerar visar att det finns störst avvikelser i ämnet matematik mellan nationellt prov och slutbetyg. I Malmö finns det skolor där uppemot 60 % av eleverna får höjt betyg i matematik jämfört med resultatet i det nationella provet.

Skolverket uttrycker att det är viktigt att lärare på lokal nivå diskuterar betygsättningsfrågor, inte bara inom skolan utan även med andra skolor. Genom att jämföra betygen på de nationella proven med slutbetygen går det att få ett underlag för diskussion om på vilka grunder lärare sätter betyg. Stora avvikelser på en skola och små på en annan tyder på att det kan finnas olika synsätt på grunderna för betygsättningen. Rektor och huvudman har ett stort ansvar att följa upp, analysera och diskutera med lärarna om systematiska avvikelser på skolnivå för att öka samsynen på bedömning och betygsättning.

Utbildningsförvaltningen i Malmö har genomfört diagnostiska tester i årskurs 1 som också de har jämförts med elevernas avgångsbetyg. Dessa tester har blivit omdebatterade.

Revisionskontoret konstaterar sammanfattningsvis följande:

- De professionella samtalen om betygsättning måste föras mellan flera skolor. Det räcker inte med samtal inom den egna skolan.
- De kommungemensamma aktiviteterna behöver vitaliseras för att få en betygsättning som inte ger oförklarade skillnader mellan betyg och nationella prov.

2 Kritik/Förbättringsområden

Revisionskontoret ger följande förslag till förbättringar.

Kommunstyrelsen:

1. Insatserna för kommungemensamt stöd och utbyte mellan olika skolor bör stärkas.
2. Frågan om likvärdig betygsättning lär behöva uppmärksammas i högre utsträckning.

Samtliga stadsdelsfullmäktige:

1. Ska, i egenskap av skolstyrelse, följa upp och analysera sina skolenheters arbete med att främja en likvärdig betygsättning.

3 Projektbeskrivning m m

3.1 Bakgrund till revisionens granskningsprojekt

Från revisionsplanen för 2009 finns för projektet följande skrivning:
I debatten har emellanåt påståtts att vissa skolor sätter för höga betyg.

Skolverket har gjort en granskning som gällde om det var någon skillnad mellan friskolornas betygsättning och de kommunalt drivna skolorna. Skolverket kunde inte finna någon systematisk skillnad mellan de olika skolorna. Skolverket har i några inspektioner, publicerade i oktober 2008, som gällde gymnasier i Lund respektive Helsingborg gjort en del påpekanden om bedömt felaktig betygsättning.

Utbildningsnämnden i Malmö genomför vid varje terminsstart gemensamma diagnostiska test. (LOS, Svenska, matematik och engelska). Dessa har jämförts med de betyg eleverna har fått från grundskolans högstadier. Någon dokumenterad redovisning av skillnader och systematisk återkoppling till berörda skolor/lärare har inte företetts. Enligt muntliga uppgifter i samband med stadsrevisionens granskningsrapport "Betygsutveckling i gymnasiet" ska det finnas skillnader såväl uppåt som nedåt men med åren allt mindre differenser.

Granskningen bör inriktas på hur Utbildningsnämnden delger sitt vetande om (eventuella differenser) till berörda stadsdelar, skolor/lärare samt vad dessa då vidtar för åtgärder.

Skolverket har nyligen publicerat statistik som visar på skillnader mellan provresultat och betygsresultat.

3.2 Syfte och metod

Granskningsfråga:

Vad vidtar stadsdelsfullmäktige genom sin förvaltning/skolor/lärare för åtgärder i de fall det finns stora avvikelser för att säkra en korrekt betygsättning?

Syfte:

Granskningen inriktas på hur kunskap om betygsättningen vid Malmö stads högstadier förbättras.

Metod:

Intervjuer om hur Utbildningsförvaltningens testresultat har använts i stadsdelarna. Genomgång av Skolverkets statistik skillnader mellan nationella prov och slutbetyg. Enkät/intervjuer med barn- och ungdomscheferna i Malmö stad för att få kontrollerat dels deras syn på dels Utbildningsförvaltningens testresultat, dels de iakttagelser som revisionskontoret gjort beträffande Skolverkets statistik.

3.3 Frågor

1. Vilka är de största skillnaderna mellan nationella prov och slutbetyg enligt Skolverkets undersökningar?
2. Hur arbetar stadsdelarna/skolenheterna med att få en betygsättning som har mindre oförklarade avvikelser mellan nationellt prov och slutbetyg?
3. Hur följer berörda stadsdelsfullmäktige upp frågan?
4. Hur kommunicerar Utbildningsnämnden sina dokument om eventuella oförklarade skillnader mellan betyg och testresultat?

3.4 Resurser

Styrgruppen ur Revisorskollegiet:

Berit Söderholm, Sven-Åke Carlén, Tomas Nordin och Peter Langerbeck.

Projektledare från Revisionskontoret: Kaj Oldrup, cert kommunal yrkesrevisor.

Biträder i projektet: Åsa LeClair, kommunal yrkesrevisor.

Kvalitetsgranskare: Lennart Håkansson, stadsrevisor samt Åsa LeClair, kommunal yrkesrevisor.

Sakkunnig revisor har prövat sitt oberoende m m i enlighet med SKYREV:s rekommendation och inte funnit något hinder mot att utföra granskningen.

4 Översikt

4.1 Rättsläget och övergripande beslut

Skollagen ger den övergripande regleringen om betygsättning.

Det är väl att märka att rektorerna, enligt skollagen, har långt gående befogenheter att leda skolan. Det är dock varje enskild lärare som beslutar om betygsättningen. Ett godkänt betyg kan inte överklagas. Den elev som har fått underkänt kan – t ex efter sommarskola – få en ny provning och den vägen få ett höjt betyg.

Skolverket har gett olika vägledande skrifter om bedömningar och betygsättning.

Malmö stad har en tydlig ambition att få fler elever behöriga till de nationella programmen i gymnasiet. Inom bland annat Välfärd för alla har olika projekt genomförts för att få fram de metoder och arbetssätt som underlättar den målsättningen.

4.2 Organisatorisk inplacering

Kommunstyrelsen ansvarar, enligt kommunallagen, för de lednings- och samordningsuppgifter som behövs i kommunen. Vid Skolverkets inspektion av skolorna i Malmö stad var det kommunstyrelsen, som fick svara för de samlade bedömningar som skulle göras för hela Malmö stad.

Stadsdelsfullmäktige ansvarar för grundskolorna. Stadsdelsfullmäktige utövar, inom sina geografiska områden, uppgift som skolstyrelse.

Utbildningsnämnden ansvarar, som skolstyrelse, för gymnasieskolorna i Malmö stad.

4.3 Statistiska uppgifter

Skolverket publicerar betygsstatistik på webben. Där finns översikter nationellt, för kommuner och i många fall också ner på skolenheter.

I Malmö stad fanns 2008 inte mindre än 29 kommunala skolor som har satt betyg efter årskurs 9. Antalet enheter har ökat över åren. Antalet elever i avgångsklasser har legat omkring 2 900 men har under de senaste åren sjunkit till omkring 2 800.

5 Skolverket om betygsättning

Skolverket har i en skrift "Bli ännu bättre på betygsättning" angett de olika källor och hjälpmedel som finns för lärare. I skriften framhåller verket att redan en rättvis betygsättning av de elever som läraren själv har är svårt. Utöver detta ska läraren känna till hur andra betygsätter för att betygsättningen ska bli så likvärdig som möjligt.

Skolverket har vidare i en skrivelse 2009-01-19 till Regeringen om "Redovisning av uppdrag om skillnaden mellan betygsresultat på nationella prov och ämnesbetyg i svenska, matematik och engelska i årskurs 9" sammanfattat vad en statistisk analys ger. Skolverket publicerar i SIRIS, Skolverkets internetbaserade resultat- och kvalitetsinformationssystem, ett nytt statistiskt material som visar relationen mellan ämnesbetyg och betygsresultat på nationella prov i svenska, matematik och engelska i årskurs 9 på skolnivå. För varje skola framgår avvikelserna läsåret 2007/08 samt de tre tidigare läsåren. En jämförelse är också möjlig med rikets och kommunens genomsnittliga avvikelse i varje ämne.

Denna redogörelse är en uppdatering av den statistiska analys av relationen mellan provbetyg och slutbetyg som Skolverket publicerade 2007. Relationen mellan slutbetyg och provbetygen från de nationella proven i matematik, svenska och engelska i årskurs 9 används som en indikator på likvärdig betygsättning. Utifrån analyser på nationell nivå samt på skol- och elevnivå redovisas variation i avvikelser.

I hela landet får ungefär åtta av tio elever samma slutbetyg som provbetyg i matematik, svenska och engelska. På nationell nivå överstiger de genomsnittliga slutbetygen i matematik och svenska de genomsnittliga provbetygen varje år sedan provens tillkomst 1998. I engelska ligger prov- och slutbetygens genomsnitt mycket nära varandra i stort sett varje år. Det är betydligt vanligare att elever får ett höjt än ett sänkt slutbetyg i förhållande till provbetyget i matematik och svenska, men inte i engelska där det är ungefär lika många som får en höjning som en sänkning. Den stora variation som finns mellan skolor i hur de avviker mellan slutbetyg och provbetyg har inte förändrats över tid.

I skrivelsens sista avsnitt – Slutdiskussion – skriver Skolverket:

Denna redogörelse visar att mönstren på variationer mellan slutbetyg och provbetyg från de nationella proven kvarstår när ytterligare två läsår läggs till Skolverkets tidigare analys, som baserades på uppgifter t.o.m. läsåret 2005/06.

För enskilda elever behöver slutbetyget inte vara detsamma som provbetyget, eftersom de nationella proven inte är några examensprov. När provbetyg och slutbetyg analyseras på skolnivå är det dock rimligt att avvikelser på individnivå till viss del tar ut varandra. Därmed bör överensstämmelsen på skolnivå mellan provbetyg och slutbetyg vara större än den är på elevnivå. Utifrån nuvarande bestämmelser vad gäller betyg och nationella prov går det inte att uttala sig om huruvida enskilda skolor eller huvudmän sätter för höga eller för låga betyg oavsett hur mycket de avviker från resultaten på de nationella proven. Den stora variationen i nettoavvikelser mellan skolor indikerar att skolorna tol-

kar betygskriterierna på olika sätt, vilket i sin tur är en indikation på bristande likvärdighet i betygsättningen.

För att fördjupa analysen av hur likvärdigt betygen sätts i relation till resultaten från de nationella proven skulle även variationen inom skolor behöva studeras. De statistiska analyserna har inte tagit hänsyn till hur olika elevgrupper betygsätts i förhållande till provresultaten, t.ex. utifrån kön och migrationsbakgrund, eller hur olika lärare på samma skola bedömer de nationella proven och tolkar betygskriterierna. I datamaterialet finns inte heller uppgifter om andra faktorer som skulle kunna förklara avvikelser mellan provbetyg och slutbetyg, som t.ex. att vissa skolor sätter in stödinsatser efter det att proven har genomförts. Mer kvalitativt inriktade analyser skulle kunna vara ett alternativ för att öka förståelsen för varför vissa skolor avviker mer än andra.

På lokal nivå är det viktigt att lärare diskuterar betygsättningsfrågor, inte bara inom skolan utan även med andra skolor. Genom att jämföra betygen på de nationella proven med slutbetygen går det att få ett underlag för diskussion om på vilka grunder lärare sätter betyg. Det nya måttet i SIRIS är tänkt att fungera som ett stöd i det arbetet. Stora avvikelser på en skola och små på en annan tyder på att det kan finnas olika synsätt på grunderna för betygsättningen. Rektor och huvudman har ett stort ansvar att följa upp, analysera och diskutera med lärarna om systematiska avvikelser på skolnivå för att öka samsynen på bedömning och betygsättning.

Revisionskontorets kommentar:

Revisionskontoret konstaterar att Skolverket har tagit fram ett omfattande material som råd och stöd för lärarna, som är de som sätter betygen. Det finns också ett material som Skolverket hänvisar till för de lokala diskussioner som måste föras för att få en likvärdig betygsättning.

6 Skolverkets betygsstatistik - Malmö

Skolverket statistik ger följande resultat när det gäller Malmö.

Tabell: Skolverket. Grundskolan - Relationen mellan nationella prov och slutbetyg årskurs 9. Andel (%) elever med lägre, lika eller högre slutbetyg än provbetyget (i respektive ämne)

	Engelska			Riket		
	Malmö					
	Lägre	Lika	Högre	Lägre	Lika	Högre
2008	7,1	83,8	9,1	7,2	84,1	8,7
2007	8,3	82,8	8,9	7,8	82,1	10,1
2006	9,8	80,2	10	8,1	82,3	9,6
2005	8,6	81,6	9,8	8,5	82,5	9

	Svenska			Riket		
	Malmö					
	Lägre	Lika	Högre	Lägre	Lika	Högre
2008	5,1	81,1	13,7	6	78,9	15,2
2007	4,1	77,2	18,8	4,9	77,2	17,9
2006	6,3	77,6	16	6,4	79,1	14,6
2005	4,4	73,8	21,9	4,9	76,6	18,5

	Matematik			Riket		
	Malmö					
	Lägre	Lika	Högre	Lägre	Lika	Högre
2008	1,3	68,7	30,0	1,6	74	24,4
2007	1	71,7	27,3	1,1	70,4	28,4
2006	1,3	72,8	25,8	2	75,3	22,8
2005	2,6	69,9	27,5	2	74,5	23,6

Avvikelserna i **engelska** inte så stora. Detta gäller såväl för Malmö som för riket.

Beträffande ämnet **svenska** finns det något större avvikelser. Detta gäller både Malmö och riket.

I ämnet **matematik** så visar materialet att Malmö, liksom riket, har betydligt fler som får höjt betyg jämfört med nationella proven. Malmö har, med undantag för år 2007, haft större procent höjda betyg än riket. För det senaste året – 2008 – så har 30 % av eleverna fått högre betyg i matematik än resultatet i det nationella provet.

När revisionskontoret sedan har brutit ner det statistiska materialet för skolorna i Malmö så har vi noterat följande beträffande matematik:

- Maxvärdet är 66,7 % som får höjt betyg jämfört med nationellt prov.
- Minvärdet är 5,7 % som får höjt betyg jämfört med nationellt prov.
- Medelvärdet har varierat från 27,5 % (år 2005) till 30,0 % (år 2008)

- Det finns skolor som för alla fyra åren har högre genomsnitt än Malmös genomsnitt.
- Det finns skolor där andelen har minskat och det finns skolor där andelen har ökat.
- Det finns stadsdelar där en skola har ökat andelen elever som får höjt betyg medan en annan skola i samma stadsdel har haft motsatt utveckling.

Revisionskontorets kommentar:

Om någon eller några skolor under flera år haft stora skillnader så kan detta vara en indikator att betygsättningen inte är likvärdig. Se kapitel 8.

7 Utbildningsnämndens tester - årskurs 1 i gymnasiet

Utbildningsnämnden har under ett antal år låtit samtliga elever som börjar årskurs 1 genomföra diagnosiska tester i engelska och svenska. Ett syfte är kartlägga elevernas kunskaper och behov av stöd på individuell nivå. När testerna har genomförts ska ansvariga lärare granska resultaten och därefter vidta lämpliga stödåtgärder för de elever som har behov av stöd.

Ett annat syfte är att få en samlad bild av förkunskaper och stödbehov på enhets- och kommunal nivå. Utbildningsnämnden översänder därför den förvaltningsövergripande rapporten till stadsdels- och barn- och ungdomschefer.

I den senaste rapporten (sidan 21-22) framgår att minst 28 % av eleverna på gymnasiet har stora svårigheter att läsa och skriva svenska. Det finns en stor variation mellan gymnasieskolorna. När gymnasieskolorna har ordnats dels efter meritvärde, dels efter testresultat så blir det olika ordningsföljd mellan skolorna. Det resultatet anses tyda på skillnader i betygsättning på olika grundskolor.

Rapporten pekar på de åtgärder som har satts in inom gymnasieskolorna. Det framgår vidare i Skolplan för Malmö 2004-04-01 att språkutveckling är ett prioriterat område. I flera stadsdelar arbetar skolorna idag aktivt med att utveckla elevernas språkliga förmåga. Rapporten avslutas med att uttrycka förhoppningen om att eleverna inom en inte alltför avlägsen framtid är bättre rustade när de påbörjar sina gymnasiestudier.

Utbildningsdirektören har framhållit att testerna mäter en sak – betyg en annan. Testerna ska framförallt ge gymnasierna en indikation om vilka elever som kan behöva ett extra stöd för att få en bättre inlärningsförmåga. Testet är framåtsyftande. I svenska handlar det till exempel mycket om förmåga att tillgodogöra sig text och kunna återge texter på ett självständigt sätt samt grammatik. När utbildningsförvaltningen har jämfört sina resultat mot de resultat som kan hämtas från Skolverkets statistik så har utbildningsförvaltningen ändå funnit en hög samvariation.

Målen för ämnena i grundskolan och därmed betygen i åk 9 är inte exakt samma som utbildningsförvaltningens tester och det gör att det blir skillnader mellan testresultat och betyg. Betygen är sammanfattande och baserat på historik.

Stadsdel Centrum har, med hjälp av lärare inom stadsdelen, arbetat fram en PM där man analyserar skillnader mellan gymnasieskolans tester och betygsättningen. Bland annat framgår det att i engelska testas endast läsförståelse. Vidare att i matematik utelämnas sannolikhet. Vidare utelämnas – i testerna – elevens förmåga att visa sina strategier och tankemönster. Detta ska med i betygsättningen – inte endast avgivet svar.

Flera barn- och ungdomschefer uppger att det känns som om varje högre nivå i kedjan universitet – gymnasier – högstudier – mellan/lågstadieskolor – förskolor passar på att tala om att nivån under inte har fullgjort sin del. Därmed kan inte nästa nivå utföra sin undervisningsdel med gott resultat.

Revisionskontorets kommentar:

Revisionskontoret konstaterar att Utbildningsnämndens distribution av testresultaten till stadsdelarna har väckt mycket diskussion. Centrum stadsdelsförvaltning har gjort en utredning av relationen mellan de nationella proven/slutbetygen i åk 9 och de diagnostiska proven. Resultaten har diskuterats av stadsdelscheferna och barn- och ungdomscheferna samt i Malmö stads Utbildningsgrupp. Den 21 april påbörjades ett samarbete mellan skolledarna i de senare skolåren och gymnasieskolan kring betyg och bedömning. Under kommande läsår planeras en studiedag för lärare i de senare skolåren och gymnasieskolan kring samma tema.

Det är av stor vikt för eleverna att Malmö stads olika skolor förstärker samsynen att ge "en helhet" – eleven ska få en god bas att stå på i de fortsatta studierna. Samtidigt måste högre nivåer i kedjan kunna möta elever, som av en eller annan anledning, inte har tillräckliga kunskaper. Stadieövergångar måste göras så smidiga som möjligt på alla nivåer.

8 Lokala aktiviteter för rättvis och likvärdig bedömning/betyg

I samband med bokslutsöverläggningarna februari och mars 2009 ställde Stadsrevisionens styrgrupper frågan om hur stadsdelen ser på de diagnostiska test som genomförs i början av åk1 vid samtliga gymnasier i Malmö och de jämförelser som har gjorts med avgångsbetyg från åk 9.

Frågorna formulerades muntligt men kan rekonstrueras till:

1. Hur ser ni på de diagnostiska testen som sådant och jämförelsen med avgångsbetygen från åk 9?
2. Känner ni till den sammanställning som har gjorts för er stadsdels skolor?
3. Pågår något arbete i era skolor angående betygsättning?

En av stadsdelscheferna gav följande svar:

"--- Stadsdelschefen svarar att man får resultatet av utbildningsförvaltningens test, men att skolverkets jämförelser av slutbetyg och nationella provet är mer relevant och ger en bättre jämförelse för stadsdelen. SDF Centrum har gjort en analys av utbildningsförvaltningens test och kommit fram till att testet för matte och engelska (inte svenska) mäter oprioriterade kunskaper i grundskolan. Detta har diskuterats i "VFA-utbildningsgruppen" (tre stadsdelschefer och chefen för Stadskontorets avdelning barn & ungdom).

Stadsdelen har anordnat studiecirklar om betyg och bedömning för lärare. ---"

Revisionskontoret har kompletterat sina minnesnoteringar från bokslutsöverläggningarna med frågor till barn- och ungdomscheferna i stadsdelarna och har fått följande bild:

- Det finns en hög medvetenhet om problemen med rättvis betygsättning.
- Skolverkets statistik är nyligen publicerad och kan rimligtvis inte ha hunnit diskuteras i alla arbetslag.

- Det finns också anförda konkreta exempel på arrangemang som ska stärka professionen i sin roll som betygsättande lärare.
- Ett exempel som har nämnts är de s.k. fadderskolorna; där grundskola, gymnasium och lärarhögskolan samarbetar.
- En målgrupp är alla rektorer från grundskolans högstadier och rektorer för gymnasier. Detta för att utveckla en samsyn på det ständiga lärandet och att minska problemen med studieövergångar. Exempel på en kommungemensam aktivitet är ett seminarium i april 2009 med gästföreläsare från Borås där man just ska belysa bedömning och betygsättning.

Det framgår emellertid också av inkomna svar att flera skolor arbetar på egen hand med diskussionerna om skillnader mellan nationella prov/Utbildningsförvaltningens tester jämfört med betygen. Detta arbetssätt underlättar inte att det blir en enhetlig bedömning ens inom respektive stadsdel än mindre för kommunen som helhet.

En stadsdel kommenterar skillnader på följande sätt:

”--- Underlaget för betygsättningen när lärar- och/eller läroboksförfattare har konstruerat proven får en större genomslagskraft och är oftast bättre/positivare för den enskilda eleven än vad ett sällan förekommande nationellt prov betyder som underlag för betygsättningen. ---”

Skillnader mellan skolor föreligger, vilket kan bero på att elever på vissa skolor är bättre förberedda på uppgifter som liknar/förekommer på nationellt prov i kombination med en modern lärobok. ---”

Revisionskontorets kommentar:

De svar som vi har fått pekar på att utbildningsförvaltningens tester är väl kända och har lett till omfattande diskussioner. Betygsstatistiken från Skolverket är av betydligt färskare datum (den senaste uppdateringen) och just denna kan därför inte ha hunnit diskuteras närmare inom alla stadsdelar/skolor.

Betygsättning diskuteras inom skolan och eventuellt mellan skolor i stadsdelen men inte systematiskt med andra skolor utanför stadsdelen. Citatet ovan om att lärare/läroboksförfattare konstruerar prov, som ger andra resultat än de nationella proven, kan vara exempel på en lokal kultur. Skolverket testar sina prov året innan de ges och genomför dessutom enkäter bland matematiklärare om i hur väl det nationella provet kan anses spegla de nationella målen.

Det finns flera konkreta exempel på såväl kommungemensamma som lokala aktiviteter.

I revisionskontorets samtal med berörda har vi väckt frågan om inte samarbeten i mindre skala kan vara ett snabbare sätt att nå resultat. Ingen har t ex provat med att matcha skolor där många elever får höjt betyg med skolor som har omvända resultat (motsatspar matchas i den pedagogiska diskussionen men utan att det är inspektörer eller domare som avgör)

Samverkan mellan grundskola och gymnasium verkar, enligt uppgift, inte fungera. Det har bland annat varit schematekniska svårigheter med att få gemensamma tider. I några fall har överenskomna möten senare prioriterats bort av någon skola, vilket ledde till att samverkan inte fått avsedd effekt.

9 Hur agerar stadsdelsfullmäktige? Vad får/ska man göra?

Från Skolverkets skrivelse till Regeringen så anges detta som väsentligt:

”--- På lokal nivå är det viktigt att lärare diskuterar betygsättningsfrågor, inte bara inom skolan utan även med andra skolor. Genom att jämföra betygen på de nationella proven med slutbetygen går det att få ett underlag för diskussion om på vilka grunder lärare sätter betyg. Det nya måttet i SIRIS är tänkt att fungera som ett stöd i det arbetet. Stora avvikelser på en skola och små på en annan tyder på att det kan finnas olika synsätt på grunderna för betygsättningen. Rektor och huvudman har ett stort ansvar att följa upp, analysera och diskutera med lärarna om systematiska avvikelser på skolnivå för att öka samsynen på bedömning och betygsättning.

Varje stadsdelsfullmäktige har, som skolstyrelse, ett ansvar för att följa upp och analysera systematiska avvikelser på skolnivå. När det gäller Malmö stad samlat som huvudman är det Kommunstyrelsen som företräder kommunen.

Revisionskontorets kommentar:

Revisionskontoret har funnit att bland annat Utbildningsförvaltningens diagnostiska tester har utgjort en komponent i den professionella diskussion som måste finnas för att lärarna som kollektiv ska sätta så rättvisa och likvärdiga omdömen som möjligt.

Inkomna uppgifter tyder emellertid på att i allt väsentligt sker diskussionerna på respektive skola.

Skolverket pekar på att om det finns stora avvikelser i det nya måttet i SIRIS mellan skolor så tyder detta på att det kan finnas olika synsätt på grunderna för betygsättningen. Rektor och huvudman (kommunen) har ett stort ansvar för att följa upp och analysera och diskutera detta med lärarna.

Med hänsyn till att diskussionerna förs mer lokalt bedömer revisionskontoret att Kommunstyrelsens och Stadsdelsfullmäktiges åtgärder för att främja dessa professionella samtal inte är helt tillräckliga.

10 Källor och referenslitteratur

Skriftliga källor

Beslutsorgan	Avser
Skolverket	Inspektionsrapport 2006:22, Utbildningsinspektion i Malmö, Kommunrapport.
Utbildningsnämnden	Ärende nr 7 vid Utbildningsnämnden 2008-12-12 med tjänsteutlåtande och därtill fogad rapport "Resultat av diagnostiska prov i Svenska, Matematik och Engelska Ht 2008"
SDF Centrum	Skrivelse 2009-02-17 angående Relationen nationella prov och slutbetyg skolår 9/diagnostiska prov gymnasieskolan gällande ämnena engelska och matematik. Till detta finns fogat föredragningsPM ang Skola 24 – omdömen.
Revisorskollegiet	Granskningar finns under Malmö stads webbplats. http://www.malmo.se/stadsrevisionen 2000-12-20 Verksamhetsmått Utbildning 2001-47 Ofullständiga betyg i gymnasieskolan Intervjuer med rektorer. 2002-04-16 Kvalitetsarbete. 2003-4 Granskning av sex grundskolor 2003-17 Kvalitetsarbetet – uppföljning 2004-13 Ofullständiga betyg i gymnasieskolan Delrapport: Elevintervjuer 2006-02-07: Elever med behov av stöd 2006-09-26: Granskningsrapport m a a Skolverkets inspektion 2005. 2006-12-12: Granskningsrapport avseende Välfärd för alla – det dubbla åtagandet. 2007-01-30: Elever med behov av stöd - uppföljning. 2007-06-20: Målstyrning – jämförelse med Köpenhamn. 2007-09-26: Kvalitet i förskolan. 2007-12-18: Kvalitet i grundskolan. 2008-10-21: Betygsutveckling i gymnasiet.

Internetkällor

Internetkälla	Avser
http://www.malmo.se/	Malmö stads webbplats
http://www.starev.se/	STAREV:s webbplats. Samarbetsorgan för förtroendevalda revisorer i kommuner, landsting och regioner med egna revisionskontor. Från denna webbplats finns bl a länkar till övriga revisionskontor i Sverige.
http://www.skyrev.se/	SKYREV:s webbplats. Sveriges kommunala yrkesrevisorer.

www.skolverket.se/betyg	Skolverkets webbplats om betyg med bland annat "Bli ännu bättre på betygsättning", 2007 "Provbetyg – Slutbetyg – Likvärdig bedömning?" Rapport nr 300. Utgiven juni 2007. "Provbetyg – Slutbetyg – Likvärdig bedömning?" Sammanfattning av rapport nr 300. Utgiven juni 2007. Skrivelse 2009-01-19 till Regeringen om "Redovisning av uppdrag om skillnaden mellan betygsresultat på nationella prov och ämnesbetyg i svenska, matematik och engelska i årskurs 9"
www.skolverket.se/	Nationella kvalitetsgranskningar 2000, särskilt sidorna 130-176 angående betygsättningen.
http://siris.skolverket.se/pls/portal/ris.ris_rapport_gen.rapp_ap_slutbetyg	Skolverkets webbplats med betygsstatistik.
http://www.riksrevisionen.se	Riksrevisionen rapport 2004:11 "Betyg med lika värde? – en granskning av statens insatser"

Uppgiftslämnare

Organisation/enhet	Namn
Skolverket	Tommy Lagergren, enhetschef
Malmö stad:	
Stadskontoret, Barn- och ungdomskansliet	Elisabeth Carlén, avdelningschef
	Sonja Nilsson, kvalitetsstrateg
	Bo-Göran Pettersson, kvalitetscontroller.
SDF Centrum	Barbro Bergdal, C barn- och ungdom Peter Wahlström, rektor på Rörskolan Zenith
SDF Södra innerstaden	Ingegerd Ekström, C barn- och ungdom
SDF Västra innerstaden	Ingrid Sundström, C barn- och ungdom
SDF Limhamn/Bunkeflo	Mats Bååth, C barn- och ungdom Rikard Persson, bitr rektor 6-9
SDF Hyllie	Marie-Louise Andersson, C barn- och ungdom
SDF Fosie	Henric Kahlmeter, C barn- och ungdom Björn Klefbohm, projektledare
SDF Oxie	Ann-Christin Olsson, C barn- och ungdom
SDF Rosengård	Leif Åhlander, C barn- och ungdom
SDF Husie	Roberto Citterio, C barn- och ungdom
SDF Kirseberg	Mariana Thelander, C barn- och ungdom
Utbildningsförvaltningen	Matz Nilsson, utbildningsdirektör